

# Ekwo-ozi Kę Mbụ, Pyita Deru

**1** <sup>1</sup>Ekwo-ozi-a shi l'eka mbedula, bụ Pyita, bụ onye-ishi-ozi Jizosu Kéreshi. Ndu mu ede iya anụ bụ unubẹ ndu Jiu ono, a chikashiru unu laa ohozo je ebugbaaru ono. Ndu eburu lę Pontosu; ndu eburu lę Gale-shiya mę lę Kapadosiya; mechaas lę Eshiya yee Bitiniya. <sup>2</sup>Mbụ unubẹ ndu Chileke, bụ Nna hotaru mee; unu bürü nkiya. Chileke hotaru unu; kele o shikpooro lę mbụ maru l'unu l'a-bürü ndu nkiya. Tobudu iya bụ; o bya ezia Unme-dü-Nsọ; o mee unu: unu bürü nkiya; k'ophu unu a-nodu anuje-ru Jizosu Kéreshi opfu; wafua gę Jizosu ono egude mee ya safukota unu iphe-eji, unu mekotaru g'o ha.

Mu sụ gę Chileke mee g'ele-iphe-oma nkiya yee nchi-odu-doo rwube unu eka; rwube iya unu k'anyinyi.

## Ele ẹnya ndzụ ojejoje

<sup>3</sup>G'anyi jaa Chileke ajaja. Oo ya bụ Nna Nnajuphu anyi Jizosu Kéreshi. O phụwaru anyi obu-imemini ophu nyiberu g'aa-tụ ọnụ iya. O mewaru Jizosu Kéreshi: o shi l'ọnwu teta nodu ndzụ. O gbę l'ono nwụ-phu anyi azụ ozo. Nta-a bę anyi elewaa ẹnya ndzụ ophu anyi a-dzuru jasụ lę tuutuutuu lę mijimiimii. <sup>4</sup>Anyi elekwapho ẹnya l'anyi l'unu e-mechaas tuko gbarụ mgbä nweru iphe-oma, Chileke doberu unu l'imigwe; mbụ iphe-oma ophu ta abyadụ erehu erehu; ophu o byadu emebyihu emebyihu; ophu o yidu kahụ akahụ. <sup>5</sup>Oo kele oo l'unu woru onwunu ye Jizosu l'eka bę meru g'o gude o nodu egudeje ike iya akwachi unu g'o tọ dụ iphe l'e-me unu jeye teke oo-goshi unu lę ya dzohawaruro unu. O kwaro l'ikpazụ bę oo-goshi iya unu.

<sup>6</sup>Ono bükpoadanu iphe unu a-nodu je ete ęswa iya; a makwarụ-a l'unu jefutaje iphe-ehuka, dụ iche iche, a-hụ unu ama; ole ono bụ-a kę nwa

nta-a; o to dudu g'oo-no-beru; <sup>7</sup>k'ophu e-gude iphe-ehuka ono huta ekweta unu ama maru ?to dudu nü nyegenyege. Unu leanarø mkpolø-ododo. O bụ iphe, vu oke aswa tème o nođu emebyihujekwanu emebyihu. O bule-ru-a l'oku be aahuje iya gude maru ?o bụ ɔkpobe iya. Nokwapho g'aahuta ekweta unu ama g'a maru ?o bụ ɔkpobe iya. Ekweta ono be unu maana-rụ-a l'aswa iya ka kẹ mkpolø shii. A -dalechaa ya; o -buru ɔkpobe ekweta; l'aa-jaa unu ajaja; mee g'unu nwua phoo g'iphóró, shi Chileke l'eka; aakwabékapho unu ùbvù. O buru mbøku ono, Jizosu Kéreshi a-nya ono be oo-nwükota nno. <sup>8</sup>Onye unu yero obu; l'ebé abu l'unu gude ẹnya húma iya; unu ta ahümaduru iya l'ẹnya kẹ nwanta-a; obenu l'unu kweru nkiya; ete ẹswa; ẹhu nođu atsø unu k'ophu aamadụ g'a-tụ onu iya. <sup>9</sup>Iphe ono, unu ele ẹnya iya ono, rwua unu ẹka; mbu l'obu unu be a dzotaru.

<sup>10</sup>Ndu mpfuchiru, pfuru k'eze-iphe-oma ono, ee-mechaa meru unu ono; tokpooru nwéhu chọo ndzøta ono ɔkpobe achøcho. <sup>11</sup>Ephe mee g'ephe maru teke Unme Kéreshi, no phè l'ime epfu ama ẹka l'oo teke Kéreshi e-je iphe-ehuka; yee teke a-kwabè iya oke ùbvù. <sup>12</sup>Tobudu iya bụ; Chileke bya emee ndu mpfuchiru iya ono, ephe maru l'ozì ono, ya ziru phè ono ta abụdu ozi ẹhu phè; l'oo unubedula be e ziru phè iya g'ephe bya ezia. Nta-a be unu shiwaal ẹka ndu-ozi ono, bụ phè byaru ezia ya unu ono bya amaru iya. Ephe byaru bya egude ike kẹ Unme-dụ-Nsø zia ya unu. Unme-dụ-Nsø ono bụ Chileke be shi l'imigwe ye phè iya l'ehu. Ozi ono, e ziru unu ono be aguchakwaa agu ụnwu-oji-zi-imigwe. O dù phè g'a sụ l'o nwe-kpøoru g'e meru: o doo phè ẹnya.

### Umere, dù Chileke ree

<sup>13</sup>Oo ya bụ; unu chikobe egomunggo unu l'ekalanu; g'o kwabè akwa-be g'onye liru anamụ l'upfu; unu esedeje onwunu esede; unu elekwapho ẹnya eze-iphe-oma ono; Chileke e-meru unu teke Jizosu Kéreshi e-goshi onwiya ono. <sup>14</sup>Lẹ teke unu te eshidu mawaru ɔkpobe-opfu ono be bụ ẹgu ejø-iphe, shi anoduje agu unu shi kpuru unu l'eka. Nta-a, unu bùwaa ndu l'anuru Chileke opfu-a unu te ekweèkwa g'egu ejø-iphe kpukwaduru unu ẹgube ono, o shi kpuru unu ono. <sup>15</sup>Iphe, unu e-mechia nta-a bùkwa g'unu shi l'iphemiphe, unu eme goshi l'unu dù nsø; lẹ Chileke ono, bụ iya kuru unu ono be dükwa nsø. <sup>16</sup>L'è dekwaru sụ: "Unu dükwa nsø; lẹ mbedula dükwa nsø."

<sup>17</sup>Oobujeru; unu -nođu epfu anu Chileke; unu eku iya Nna; mbu Chileke ono, bụ iya bụ onye ekpejeephø onyenonu ikpe g'iphe, o meru gbaru; ophu o dudu onye oomeje ele ẹnya l'iphu. Noo g'o gude unu je anodu ndzụ unu l'ophu; tsuje iya ebvu lẹ mgboko ọwa-a, a byaru abyabya-a. <sup>18</sup>Unu nyatajékwa iphe, o phuru Chileke témamu o gbata unu l'eka mkpø-koro umere ono, unu nwütaru l'eka nna, nwüru unu phè ono. Iphe, o gude pfua aswa ishi unu gbata unu ta abükwa iphe emebyihuje emebyihu

g'okpoga-mkpola-ochaa mē mkpola-ododo. <sup>19</sup>Iphe, o gude gbata unu bụ mee ono, aswa iya parụ eka ono, bụ iya bụ mee Kéreshi. Kéreshi ono bẹ dū gē nwatürü, e gude eje egwe ngweja; nwatürü, adukpodaa eka ụta dū iya l'ehu ilile; tème ębe ọ dudu eka iphe, takụru iya l'ehu. <sup>20</sup>Oo iphe ono bẹ Chileke hota-doru iya. O hotaru iya rọ tème mgboko dū; o rwua lẹ nta-a, bụ ikpazụ-a; o gude k'iswi ehu unu goshi iya ndiphe. <sup>21</sup>Oo Kéreshi ono bẹ unu nō l'eka iya kweta kẹ Chileke; ọ bürü Chileke ono meru iya o shi l'ọnwu teta dzụru ndzụ; bya abükwaru iya pho kwabəru iya ùbvù ophu shi l'imigwe. Oo ya bụ; l'unu nōwa Chileke l'eka elekwaphe enya l'o ya l'a-dzọ unu.

<sup>22</sup>Sụ-a; unu anoduje eme iphe, ọkpobe-opfu ono pfuru. Unu shi egube ono safükota iphe, dū ejị lẹ ndzụ unu; ọphu bụ l'unu byaru bya eyewa ụnwunna unu obu; ọphu obu ọbu, unu yeru ụnwunna unu Ọbu abükwa tuko-l'ehu-atuko-l'obu. Oo ya bụ; unu ta ahakwa eye nwibe unu obu. Unu kukebejekwa ehu gude ọkpoma unu l'ophu yee nwibe unu obu. <sup>23</sup>Kele e gudewaa opfu Chileke ọphu dzụ ndzụ ojejoje nwuphu unu azụ; ọphu o to shidu lẹ ndzụ erahuerehu; ọ chia ọphu tee rehedu erahu. <sup>24</sup>Kele

“Nemadzụ l'ophu dükota  
g'ęswa.

Mma kẹ nemadzụ  
dükwapho g'okoko  
ęswa ono.

Ęswa -kpohuwaa nkụ bẹ  
okoko iya erishihu  
dashihu.

<sup>25</sup>Obenu l'opfu, Nnajiuphu  
pfuru  
a-duepho jeye l'ojejoje.”<sup>a</sup>

Opfu ono bẹ bụ iya bụ ozi-oma ono, a byaru ezia unu onoya.

### Mkpuma, dzụ ndzụ; bürü iya gude ụlo

**2** <sup>1</sup>Oo ya bụ; unu tua onwunu erekpu tushia iphe, bükpoo ejo-iphe, unu eme. Unu haa adzụ ụka; ọphu ọ dudu onye a-bürü tuko-l'ehu-atuko-l'obu; unu ahaa ęnya-pfürüpfuru; haa epfubyishi nemadzụ ibe unu. <sup>2</sup>G'ọ bürü g'egu era l'anoduje agụ nwamee nshi-a bụ g'opfu Chileke anoduje agụ unu; mbụ opfu Chileke ono, e te emerwüşiduru emerwüşi ono; ọo ya bụ g'unu e-gude iya vua evuvu; vuta k'ophu Chileke a-dzọ unu. <sup>3</sup>Lẹ unu lẹ Nnajiuphu megbabewarū iphe; unu hümä l'o dū ree.

<sup>4</sup>Sụ-a; unu byapfuta Nnajiuphu ono. Oo ya bẹ bụ mkpuma ono, dzụ ndzụ ono, Chileke gude tịa ọkpa ụlo iya ono. Mkpuma-a bẹ ndiphe

<sup>a</sup> 1:24-25 Gunaaz Azá 40:6-8.

hofuru tuphaa sụ l'o bụ ogalemkpa. Ole húmanu; l'enyá kę Chileke bę ọ gbéchikwa búru iya bę ọ hotaru kwabę ùbvù. <sup>5</sup> Unubędua kwapho, bú ndu dụ gę mkpuma, dzụ ndzụ; bę Jizosu Kéreshi gudekwa akpụ ụlo Unme-dụ-Nso; edozi ögbo uke, dụ nsø kę Chileke. G'unu búru ndu anoduje anụ Chileke ngweja, dụ iya ree. <sup>6</sup> Kele e deru l'ekwo-opfu Chileke sụ:

“Lenu; mu gudeakwa eka mu  
tögbo mkpuma lę Zayonu.  
Mkpuma ono bę mu hotaru;  
Ọ búru  
mkpuma vu oke-aswa;  
teme Ọ búru itso gude ụlo.  
Iphe, bükpo onye daphuberu  
iya nü bę  
ta abyakwa akwa izimanụ.”

<sup>7</sup> O kwa l'ehu k'unubędua, kwetarụ kę Kéreshi be mkpuma ono bú iphe, akwabę ùbvù; a bya l'ehu kę ndu te ekwedu kę Kéreshi bę;

“Mkpuma ono, ndu l'akpụ  
ụlo jíkaru ono  
mechaarụ bya abürü  
mkpuma, gude ụlo.”

<sup>8</sup> Teme e dekwaapho sụ:

“Mkpuma ono bę bükwa  
mkpuma,  
anoduje adụ ndiphe  
upfu  
bya abükwarupho epfu,  
ephe e-vukotaję daa iko.”<sup>b</sup>

Noo kele ephe jíkaru ekweta opfu Chileke. Ọ búru ge Chileke dobekpoha-waru l'qo-dụ phę bú onoya.

<sup>9</sup> Obenu l'unubędua bú ndu Chileke gude eka iya hota. Unu bú ögbo uke kę Chileke; bya abürü ọha dụ nsø; búru ndu Chileke nwe enwenwe; k'ophu unu e-me g'ajaje iya ajaja; mbụ onye ono kufutaru unu l'ochii kuru unu ye l'iphóró iya, dụ biribiri ono. <sup>10</sup> Ọ dükwaru teke unu eshidu búru ndu kę Chileke; nta-a bę unu búwaa ndu nkiya. Ete shidu phüaru unu obu-imemini; obenu lę nta-a bę ọ phüwaru unu obu-imemini.

### Umere, gbaru ndu Kéreshi tòwaru l'egbu

<sup>11</sup> Ndu mu yeru obu; unu bükwa nlwamülwa lę mgboko-a; teme unu byakwa iya phę g'onye kpafutaru üri. Ọo iphe ono meru g'o gude mu

<sup>b</sup> 2:8 Günaa Azá 8:14.

nodu epfuru iyaunu; epfushiru iyaunu ike sụunu jiko g'unu te ewokwaru onwunu togboru egwu ejo-iphe, dụ iche iche, anoduje agwu nemadzụ egwu ememe. O kwa ndzụ ọphúú ono, Chileke nñuru unu ono bę egwu eme ejo-iphe ono anoduje etso ogwu. <sup>12</sup>G'umere unu shije ekiri l'iphu ndu ete ekwedu kę Chileke; k'ophu bụ ẹphe -bokpóonu unu ibo l'unu bụ ndu eme ejo-iphe; ẹphe eleanaa umere unu l'o dùnukaru ree; ẹphe egudekwanụ iya jaa Chileke ajaja mboku ono, ọo-byá ekpee phę ikpe ono.

<sup>13</sup>Unu wozejekwa onwunu alị l'iphu ndu ọha meru ndu-ishí; m'obvu Nnajiuphu; l'iphu ndu-eze, bụ phę bę ike dụ l'eka; <sup>14</sup>me l'iphu ndu bụ ọ-chị-ọha, bụ ndu e yeru g'ephe hùjé ndu eme ejo-iphe ahùhù; ẹphe ajaje ndu ophu eme iphe, dụ ree ajaja. <sup>15</sup>Noo kele iphe, dụ Chileke l'uche bụ g'unu gude umere oma mechishia ẹhu-eswe ẹhu-eswe ndu amadụ iphe anoduje epfuru unu ono. <sup>16</sup>Kéreshi bę tọakwaru unu l'egbu. Ole ọ to bụ-kwa g'unu bya eworu onwunu saarụ eme iphe-oji ọgbo. Unu mejechia umere, gbaru ndu ejeru Chileke ozi. <sup>17</sup>Unu kwabeje onyemonye ùbvù. Iphe, bükpo ndu bụ ụnwunna; mbụ ndu nọ Kéreshi l'eka; bę unu eyeko-taje obu. Unu tsujekwa Chileke ebvu. Unu akwabéjekwapho eze ùbvù.

### Iphe-ehuka, Kéreshi jeru bụ anyi iphe-lesta-mee

<sup>18</sup>Unubę ndu ejeru nemadzụ ozi; unu wozejekwa onwunu alị l'iphu nnajiuphu unu; kwabeje iya ùbvù. Iphe, bükpo iphe, ẹphe sụru g'unu mee; unu mejechia iya. G'ọ to bukwapho onye ophu nnajiuphu iya dürü odoo bya emeru ọnụ ụtso bę a-kwabeje iya ùbvù kpoloko. G'onye ophu nnajiuphu iya dürü ẹhuka kwabejekwa iya phę ùbvù. <sup>19</sup>Chileke bę ẹhu atsojekwa ụtso mę ọ -buru l'unubę ndibe iya gude iya ata nshi eje iphe-ehuka, byaru unu; mbụ iphe-ehuka, e meru unu; unu nodu eje l'ebé abụ l'o dürü iphe, unu meru, dụ ejí. <sup>20</sup>Ole ọ to bükwa: a -nodu ahù ngu ahùhù iphe, dụ ejí, i meru i nodu ata nshi; ono ta agbakwaru g'a jaa ngu ajaja iya. O kwa onye meru iphe, dụ ree; a nodu echí iya iphe ẹheni; onye ono nodu ata nshi; noo onye Chileke a-ja ajaja iya bụ ono.

<sup>21</sup>Noo l'o kwa eje iphe-ehuka egube dụ Chileke ree ono bę Chileke kudoru unu oku iya. Lẹ Kéreshi l'onwiya gudekwa k'iswi ẹhu unu jekwaa-pho iphe-ehuka. Ono bùwaruro iphe-lesta-mee bę o meru doberu unu; k'ophu unu a-nodu anwụ eka iya. <sup>22</sup>"Onye adụdu iphe-oji, o mejeru; ophu ntuphu-ire adụjeduru iya l'oni." <sup>23</sup>A kwagokpokwaaru iya liphù; ole o to phulatadụru. E mee ya mkpawere; ophu ọ dudu onye ọ sujero lę ya e-melata. Iphe, o mechiaru bụ l'o woru onwiya ye Chileke l'eka; mbụ Chileke ono, bụ onye-ikpe, ekpeje ikpe, pfürü nhamunha ono. <sup>24</sup>Kéreshi l'onwiya bę vutawaru iphe-oji, anyi meru g'ọ hakota l'ehu onwiya teke ono, a pfugburu iya l'oswebe onoya. G'anyịbedua ono, nọ l'eme iphe-oji nwụ-hu anwụhu ono abya adzuru ndzụ bürü ndu pfuberekoto. O kwa igbiri ẹchachi e chiru iya bę e gude mee g'unu wekoroju. <sup>25</sup>Noo l'unu shi eje

phururugbadaa g'aturu, ephu ụzo; obenu lę nta-a bę unu lwaphutawaru azụ; lwapfuta onye ono, eche unu g'onye eche aturu; bya abükwarupho onye eleta ndzụ unu ẹnya ono.

### Umere, gbaru nwanyị yee ji iya

**3** <sup>1</sup>Nokwapho g'o dụ unubę ụnwanyi, alụ ji. Unu wozejekwa onwunu alị l'eka ji unu nọ. Oo ya bụ k'ophu bụ; o -nweru ji unu phę ndu ophu te eyejedu ọnụ l'opfu Chileke; ephe ahụma eguru umere, unu eme gude iya bya emelaha opfu, Chileke pfuru; m'obetaruro ophu unu epfudu-ru phę kę Chileke. <sup>2</sup>Noo kélé ephe e-gudewaro ẹnya phę ahụma umere, adụdu eka ụta dụ iya, unu eme eyeru phę; opfu l'unu atṣu Chileke ebvu. <sup>3</sup>Omemma unu ta agbakwarụ g'o bụru iphe, eme l'akpo-ehu, bụ iya bụ aswingashi ęgbushi; waa egude ụnwu iphe, e meshiru lę mkpola-ododo kwaa onwunu ngwa; yele eye ेrengene uwe. <sup>4</sup>G'o bujechiaru g'unu e-me dozirwee ime ọkpoma unu g'o tọ bụru eka retoshihuru eretoshihu; g'o bụru omemma k'eme odoo yee ejị obu oyị. Iphemiphe ono bę tükokwaru bükotaru iphe, aswa parụ eka l'eña kę Chileke. <sup>5</sup>Kélé oo egube ono bụ g'ụnwanyi shi egudeje eme omemma nkephę teke k'ichee. Ephe shi edobe-jeru onwophę Chileke iche; teme ephe shi anoduje ele Chileke ẹnya l'eka. Ephe shi ewozeje onwophę alị l'iphu ji phę. <sup>6</sup>Oo egube ono bę Sera shi-kwapho anụrụ Ébirihamu opfu ekuje iya nnajịuphu. Nta-a bę unubędua bùakwaa ọkpobe ụnwu Sera mę unu -nodu emeje-a iphe, pfuru ọto; ophu ọ dudu iphe, eyejekwadu unu ebvu.

<sup>7</sup>Unubę ndu ophu bükwanu unwoke, alıgbaa nwanyị; unu mejekwa-ruphö nyee unu umere, dụ ree. Unu maru onwunu ęhu l'alılı, unu alụ nwibe unu. Unu kwabejekwa phę ubevù; eshinu unu maanarụ-a l'ụnwanyi bę ụvohu ka b'adụ; eme lę nwoke. Unu letaje phę ẹnya; mejeru phę iphe, mkpa iya dürü phę. Noo kélé unu l'ephe a-tüko shi l'eka Chileke gbarụ mgba nweru eze-iphe-oma ono, bụ iya bụ ndzụ ojejoje. Unu meje-kwa umere, dụ egube ono k'ophu ọ tọ dudu iphe, akpɔshi unu epfu anụ Chileke.

### Ewere, eeme onye pfuberekoto

<sup>8</sup>eka mu a-sube opfu ono ishi bụ; g'uche unu bujekwaru nanu. G'iphe-ehuka, byaru nwibe unu rwuje unu l'ęhu g'o rwuru onye ọ byaru. Unu yejekwa nwibe unu obu. Noo kélé unu bụ ndibe Chileke. Unu bükwaru ndu obu-imemini. Unu wozejekwa onwunu alị l'eka nwibe unu nọ. <sup>9</sup>Onye -meru unu ejị; unu te egudejekwa eme ejị pfua ya ụgwo iya. Onye -phuru unu iphu; unu te ephulatajekwa. Ọ chikwaa iphe, unu e-mejechia bụ g'unu gojekiaru ọnụ-oma nụ onye obu. L'iphe, Chileke kudoru unu oku iya bükwa ge ya goru ọnụ-oma nụ unu.

<sup>10</sup> "L'iphe, bụ onye ọ dụ g'a

sü le ndzü iya e-tse ogologo;  
 tème ọ dükwa iya pho g'a  
 sü le  
 mbóku-mbóku abújeru  
 iya k'oma;  
 g'onye ono te egudehekwa  
 ire iya tū ikpoki;  
 ophu onye ọbu adzujekwa  
 üka.

<sup>11</sup> G'onye ono gbakutaru  
 eme iphe-éji azú  
 watachia eme iphe,  
 dù ree.

G'onye ono kukebeje éhu  
 chọ iphe,  
 bù o -mee ya nchi-adù-doo.  
 O -chóta iya g'o tò tñwokwa  
 iya éka.

<sup>12</sup> Noo kèle Nnajíuphu,  
 bù Chileke  
 bẹ anodujeephø eleta  
 ndu pfüberekoto  
 enya.  
 O nòdu angabejekwapho  
 nchi numa epfupfu,  
 ephe epfu anu iya.  
 Obenu lè ndu ejø-iphe  
 bẹ ooghajeru azú.”<sup>c</sup>

<sup>13</sup> Su-a; ?dénukpoo onye súru unu emekata mè ọ -nòdu ehe unu ihee  
 eme iphe, pfuru nhamunha? <sup>14</sup>O -bükpooru nü l'unu a-nòdu eje iphe-  
 ehuka; opfu l'unu eme iphe, pfuru-oto; g'ehu tsójekwa unu. Gé ndzü ta  
 agujekwa unu m'ephe -nòdu eye unu ebvu; ophu ọ dükwa iphe, unu ejekpoo  
 ayọ ọshi iya. <sup>15</sup>Iphe, unu e-mejechia bù g'unu gudeje obu unu g'o  
 ha kwabeje Kéreshi, bù Nnajíuphu unu ùbvù; gude goshi iya l'oo ya bù  
 Nnajíuphu unu. Unu kwagebejephø akwagebe tekenteke k'ophu bù l'oo -dù-  
 ru onye jíru unu k'iphe ono, unu ele enya iya ono; unu eyeeru iya ọkpobe  
 ọnù; goshi iya iphe, meru g'o gude unu nòdu ele enya iphe ono, unu ele  
 enya iya ono. <sup>16</sup>Unu meje nno g'obu ataa awajékwanu unu mini; k'ophu  
 bükwanu o -nweru ndu l'epfurù unubé ndu kẹ Kéreshi ejø opfu; unu egude  
 umere ọma ono, unu eme ono meru iphere kpua phé.

<sup>c</sup> 3:10-12 Gúnaa Ebvú 34:12-16.

<sup>17</sup>L'o kakwa ree lę nemadzụ jeru iphe-ehuka; opfu l'oome iphe, dū ree; m'o -bukwaru l'o bu iphe, dū Chileke l'uche bu onoya; eme lę nemadzụ anwụ ɔnwu ejo-iphe, o meru. <sup>18</sup>Kele Kéreshi l'onwiya jekwarupho akpo iphe-ehuka lanu nwụihu kèle ndiphe eme iphe-eji. O bürü onye ono, pfu-berekoto ono bę nwụihu-chiru ndu apfubeduru-eka-oto; k'ophu oo-duta anyi dupfu Chileke. Ndiphe bu ebugbugu mmanụ bę ephe gburu ogwəhu iya. Obekwanu lę Unme Chileke meru iya o nödu ndzụ. <sup>19</sup>O bürü ike Unme Chileke ono bę o gude bahụ lę maa jepfu ndu maa ono, a tuchiru lę mkporo ono je epfuaru phę opfu Chileke. <sup>20</sup>Lę teke ndiche ono, Nuwa kuru eze ugbo ono bę ndu teke ono jikakwaru angabę nchị l'iphe, Chileke epfu; Chileke takpoephø nshi ngabekotaru phę; ophu o dudu; jeye teke o nonyaru o haa mini; o bya eribushikota phę. O buerupho nwa ndu abadu ishi bę bahuru l'eze ugbo ono; iphe, ephe dū bahụ iya bu ụmadzu esato kpoloko. O bürü mini ono, ugbo ono ese eli l'eli iya ono bę Chileke shi dzoo phę. <sup>21</sup>Mini ono bę nō ɔnodu baputizimu, e gude adzo unu kwa-phę. O to bükwa l'a asafuje anyi inyi l'ehu; o chikwa l'anyi egudeje iya arwo Chileke g'o mee g'obu ta awa anyi mini. O bürü l'eteta, Kéreshi shi l'ɔnwu teta nödu ndzụ bę ooshije dzoo anyi. <sup>22</sup>O tetaru ono lashia je anodu l'imigwe l'ekutara Chileke, bu Nna. Iphe, bükota ojodzi-imigwe g'ephe hakotakpoo; mækpoo iphemiphe, ike dū l'eka; mę iphemiphe, bükotakpoo ndu-ishi l'imigwe nödukota iya l'eka.

### Ndzụ ɔphúú

**4** <sup>1</sup>Kéreshi bę jeru iphe-ehuka teke o nō lę mgboko-a. Oo ya bu; g'o bue-kwarupho ge k'iphe-ehuka ono dū Kéreshi bu g'oo-duje unu; mbu g'unu kwakobekwa k'eje egube iphe-ehuka ono. O to dükwa onye jeebejeru egube iphe-otsu-l'ehu ono lę mgboko-a o gbeshi jeye eka l'eme iphe-eji ozo. <sup>2</sup>Oo ya bu; unu wataékwapho eme iphe dū Chileke l'uche. O bürü g'unu e-gudewa iya rō ememe bu onoya lę nwa nta-a, unu nökwdalu l'eliphe l'eka-a. Unu te eyeekwaru egū ejo-iphe agugbabe ụnwu-eliphe ɔnu. <sup>3</sup>Unu lewaro ime teke unu shi meta iphe, ụnwu-eliphe eme. Unu shi bürü ndu iphere bvuru l'iphu; unu nödu ewojeru onwunu haarụ egū ejo-iphe; yee angunuka mée yee ejo-uzere; mę etsojejerupho acho-phe eka unu angu mée; yee anodu agwaphé agwa mę obvu. <sup>4</sup>Nta-a bę o gbékwa bya adu ndu ono, ta amadu Chileke ono biribiri l'unu te etsojeeduru phę emephe ejo ememe ono; ophu unu l'ephe anodetu ndzụ ɔla-l'iswi ono. Oo iphe ono meru g'o gude ephe nödu anodetu epfubyishi unu. <sup>5</sup>Ole mbóku, Chileke e-kpe phę ikpe abyakwaa. Oo mbóku ono bę ephe a-bya apfuru Chileke l'iphu; gude ɔnu phę shi ishi lanu dokotaru iya iphe, ephe meru l'eli-mgboko-a; mbu Chileke ono gbe kwakobehawanu k'ekpe ndu nwụhuru anwụhu mę ndu nō ndzụ lę mgboko-a ikpe ono. <sup>6</sup>O kwa iphe ono meru g'o gude e je ezia ndu maa ozi-oma ono k'ophu e-kpe phę ikpe, duru ogwəhu; ephe anodukwanu ndzụ ophu Chileke nō.

### Egude iphe-oma, Chileke meru ngu jeeru iya ozi

7Şu-a; teke iphemiphe-a l'abvu be dükwaa ntse. Oo ya bu g'unu sedeje onwunu; g'enya doo unu rişaai; k'ophu unu a-duje ike epfu anu Chileke. 8Ophu kachakpoo nu bu g'unu yeekwapho nwibe unu obu ɔkpobe eyeye kwaseru; kele egube n-yemobu ono ekpuchijekwa ikpoto iphe-eji. 9Unu kwajeru nwibe unu ebyaa. Ole g'unu ta agujekwa aphu iya. 10Eshi ophu Chileke megbawaru unu eze-iphe-oma, du iche iche; bya ançhakwaa-pho onyemonye iphe-oma l'ehu l'ehu; g'onyemonye gude iphe-oma ophu Chileke nñru iya mee iphe, a-baru nwibe iya urwu. O kwa unu mee nno l'o bñru iya bu l'unu bu ndu letaru enya ɔkpobe eleta l'iphe-oma, Chileke nñru unu. 11O -dñru onye epfu opfu; g'onye ono pfuje ya pho g'o bu Chileke l'onwiya epfu iya. O -dñru onye eyetaru ndu ozo eka; g'onye obu yetaje iya ge Chileke nñ-beru iya ike. Oo ya bu; g'ee-shikwanu l'iphe, anyi emeje ememe ndiphe eshi Jizosu Kéreshi l'eka kwabé Chileke ùbvù; mbu onye ono, okwabe ùbvù me eze ike, paru eka apaa; bu nkiya ono jasú le tuutuutuu le mijimiimii. Nokwa g'o du.

### Iphe-ehuka, ndu no Kéreshi l'eka eje

12 Ndu mu yeru obu; g'ejo iphe-ehuka ono, abyapfutajé unu ono ta adju-jekwa unu biribiri. Egube oke iphe-ehuka ono bukwa iphe, e gude eme g'a maru ?unu noşhiru-a ike l'eka Chileke. G'o to dujekwa unu g'o bu iphe, etu iya adjujeduru be byapfutaru unu. 13O chikwaa iphe, unu e-meje bu g'ehu tsoje unu utsø l'unu tükoru gbaru mgba eje ụdu iphe-ehuka, Kéreshi jeru; e -mechaa g'ehu akwata tsø unu tsoshikpoo ya unu ike mbóku ono, Chileke e-goshi odata-biribiri Kéreshi ono; mbu unu a-kwata gude obu unu g'o ha tee eswa. 14O -bñru l'egude iswi ehu Kéreshi akø unu onu; be unu bukwa ndu a goru onu-oma nu; noo kele Unme Chileke, bu iya emeje g'unu gbaru mgba l'odata-biribiri Chileke anopyabewaro unu l'ehu kwaseru. 15Ole o -dñru onye l'eje iphe-ehuka; g'iphe-ehuka, ooje ta abükwaru k'iswi ochi, o gburu; ozoo iphuru o ziru; ozoo ejo-iphe ozo, o meru; ozoo kele o bu onye eseje opfu. 16O chia teke unu eje iphe-ehuka opfu l'unu bu ndu k' Kéreshi; g'iphare iya ta adükwa unu; o chia g'unu keleje Chileke ekele l'oo epha Kéreshi be eeku unu.

17Lé teke Chileke e-kpe ndiphe ikpe dükwaa ntse. O bñru ndibe iya be oo-vuru uto dabé ikpe obu l'ehu. Teke o bu le Chileke vu uto dabé anyi egube iphe ono l'ehu; doanaa mu ro g'oo-dükpoo ndu ono, jíkaru ozi-oma Chileke ono.

18 "Teke o bukwanu le  
g'e-me dzota onye  
pfuberekoto  
shihuru ike egube ono;

leanaro g'oo-duru  
 ndu ta atsudu Chileke  
 ebvu mewaro iphe,  
 bükpoo ndu ozo,  
 ta anüduru Chileke  
 opfu g'ephe ha.”<sup>d</sup>

<sup>19</sup>O ya bụ; g'iphe, bükpoo ndu eje iphe-ehuka lę g'o dū Chileke g'ephe jee ya; mejekwa umere ọmaa. G'ephe wokwaru ndzụ phę ye Chileke ono l'eka, bụ onye ono, meru phę nụ; teme ọ bürü onye epfuye iphe; pfushia ike l'iphe, o pfuru.

### Eleta ndu Chiochi enya

**5** <sup>1</sup>Iphe-a, mu abya epfupfu-a bükwa ndu e meru ogerenya Chiochi bę mu epfu eyeru. Lę mbedula, bụ Pyita bükwa onye e meru ogerenya Chiochi g'unu bụ teme mu gudekpoo enya mu hümakota iphe-ehuka ono, Kéreshi jeru onoya g'o hakotakpoo gberegedege. Mu yikwarupho lę ndu onye lę Kéreshi gbawaa mgba nweru ọdu-biribiri iya, bụ iphe, ata duedu g'oo-no-beru Chileke emee l'aa-hüma-dzuru iya. <sup>2</sup>Sụ-a; unu chejekwa ụnwu aturu Chileke ono nche, letaje phę enya ree. Unu egude obu unu meje iya egube ọ dū Chileke l'uche; unu te emejekwa iya g'o bụ iphe, e kebutaru unu ekebuta; ọ chia g'unu yeru ẹhu l'eje ozi ono. Unu te ejekwa iya nweru erekpi okpoga. <sup>3</sup>Unu te emejekwa ndu ono, Chileke yeru unu l'eka ono g'ephe bụ ohu, unu gbaru agbagba. G'umere unu bükchikwaaru phę iphe-let-a-mee. <sup>4</sup>O ya bükwanu g'oo-bürü teke onye-ishi ndu nche aturu ono byaerupho k'egoshi onwiya l'oo-mee g'unu nodu ndzụ ojejoje, bụ iya bụ obunggo, dū biribiri, ata yidu mebyihu emebyihu.

<sup>5</sup>Nokwapho gę mu akakwarupho unubę ndu ophu ka abürü ụnwegirimia; unu wozejekwa onwunu alị l'iphu ndu bụ ogerenya. Mbụ-a; iphe, mu epfurū unu g'unu ha bụ; g'iphemiphe, unu eme goshijekwa l'unu ewozeje onwunu alị l'eka nwibe unu nọ. Unu eyetajeru nwibe unu eka; kele “Chileke ajikajekwa ndu eku onwophe; ọ nodu emejekwanuru ndu ophu wozeru onwophe alị eze-iphe-oma.” <sup>6</sup>O ya bụ; unu wozeta onwunu alị l'iphu Chileke; k'ophu oo-woli unu eli mę o -rwuepho. Chileke ono bükwa iya bę bụ Okalibe-Kakota-Ike.

<sup>7</sup>Unu tuko iphe, bükpoo iphe, unu ayọ ọshi iya tuko ye Chileke l'eka; kele enya iya ta alufujedu alufu l'eka unu nọ. <sup>8</sup>G'enya doo unu rịsaa g'unu nodu che nche l'onye ọhogu unu, bụ Nsetanu tsoakwaru ejephe g'oduma, tsoru aba hanyihanyi acho onye ọo-dzụ-gbu lajashịa taa. <sup>9</sup>Unu pfu-chije iya uze; unu apfụ-shikwanaa ike l'ekwekwe, unu kweru kę Chileke; l'unu maakwaru-a l'ünwunna unu g'ephe hakota l'eliphe-a bę tükoru ejekota

<sup>d</sup> 4:18 Gunaat Etu 11:31.

egube iphe-ehuka ono. <sup>10</sup>Obenu l'ọ Chileke ono, bụ iya bụ onye eze-iphe-oma kpakorū mikoo l'eka ono bẹ kuru unu g'unu lè Kéreshi tüğba bürü nanụ; ọ ya bụ g'unu l'iya atuko nödukota l'eka lanụ, bụ eka ọdu-biribiri iya ono, ata bvudu abvübvu ono nọ. Ọ ya bụ l'unu -jetaephō iphe-ehuka ono nwanshiji; yębedua l'onwiya emee unu; unu adukota ree; mee unu; unu eshihu ike; bya emekwaphō unu; unu akabaa apfushī ike l'ekwekwe, unu kweru. <sup>11</sup>G'ikemike bükotaru nkiya jasú lè tuutuutuu lè mijimimii. Nokwa g'o dụ.

### Ekele mkpochi-ishi

<sup>12</sup>Mu pfuakwaru nwakpuru opfu ole mole deeru unu l'ekwo-ozi-a. Ọ bụru Sulivanusu bẹ gude ẹka iya deeru mu iya. Sulivanusu ono bụ nwanna anyi, mu maru l'ọ bụ onye e gude ire iya ẹka. Şu-a iphe, mu ederu iya unu bụ gẹ mu gude iya mee g'obu shihu unu ike; tème mu nödu emekwaphō gẹ mu gude iya pfuru unu l'iphemiphe ono bẹ tükoru bürü eze-iphe-oma, shi Chileke l'eka. Unu pfukwaru l'eze-iphe-oma ono; pfushia ya ike.

<sup>13</sup>Lè ndu kẹ Chileke, nọ lè Babilonu; mbụ Chiöchi, Chileke hotakwaru-pho g'o hotarū unu bẹ l'ekelekwaro unu. Maku, bụ nwa mu ekelekwaro unu. <sup>14</sup>Unu kelekwa nwibe unu ekele; nmata phẹ akpa, dụ nsø. Gẹ Chileke mee g'unubẹ ndu unu lè Kéreshi tüğbaru bürü nanụ g'unu ha buru guu. Nokwa g'o dụ.